

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **B. K.**, bývajúceho v S., zastúpeného JUDr. L. S., advokátom v S., proti žalovaným **1/ Ž. S., a.s.**, B. a **2/ Slovenskej republiky**, v mene ktorej koná Ministerstvo dopravy, pôšt a telekomunikácií Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Námestie slobody č. 6, **o náhradu škody**, vedenej na Okresnom súde Spišská Nová Ves pod sp.zn. 1 C 1457/1991, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 27. augusta 2009 sp.zn. 1 Co 173/2008 rozhodol

t a k t o :

Dovolanie žalobcu **o d m i e t a .**

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Spišská Nová Ves rozsudkom zo 7. mája 2008 č.k. 1 C 1457/1991-132 o uplatnenom nároku žalobcu rozhodol tak, že konanie v časti o zaplatenie sumy 4 840,-- Sk zastavil a v tejto časti nároku vec postúpil na rozhodnutie S. p., keď vychádzal z toho, že túto sumu žalobca uplatnil v súvislosti s nevyplatenými rodinnými prídavkami, takže mal za to, že ide o rozhodovanie o dávkach nemocenského poistenia, ktoré je vyňaté z právomoci súdu. Nárok uplatnený voči žalovanej 1/ považoval za nárok uplatnený z pracovnoprávneho vzťahu. Nárok na preplatenie X. dní dovolenky za rok X. zamietol s poukazom na to, že tento nárok mu nevznikol, pretože na základe prechádzajúceho súhlasu príslušného závodného výboru bolo rozhodnuté o neospravedlnenej neprítomnosti žalobcu v práci v súlade s ustanovením § 13 ods. 2 vládneho nariadenia č. 233/1988 Zb. a tak dovolenka mu bola dôvodne krátená. V súvislosti s uplatneným mzdovým nárokom súd prvého stupňa poukázal na právoplatne zamietnutú žalobu žalobcu o neplatnosť výpovede v konaní pred Okresným súdom Spišská Nová Ves (sp.zn. 2 C 1063/1990) a tak uplynutím výpovednej lehoty k X. už

zamestnávateľ nemal voči žalobcovi povinnosť vyplácať mu náhradu mzdy. Žalobu voči žalovanej 1/ preto v celom rozsahu zamietol. Pokiaľ ide o žalovanú 2/ vychádzal z toho, že nárok v rovnakej výške bol uplatnený ako nárok podľa § 18 zák. č. 58/1969 Zb., t.j. ako nárok na náhradu škody spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Žalobu o náhradu škody voči žalovanej 2/ zamietol vzhľadom na vznesenú námietku premlčania majúc za to, že o tvrdenom porušení právnych povinností Ž. lekára sa žalobca dozvedel najneskôr v deň ukončenia práceneschopnosti, t.j. X. a žalobu voči štátu ako nositeľovi zodpovednosti podľa zák. č. 58/1969 Zb. podal až 12. mája 1997, t.j. po uplynutí trojročnej premlčacej lehoty. O trovách konania súd prvého stupňa rozhodol tak, že náhradu trov konania účastníkom nepriznal.

Na odvolanie žalobcu Krajský súd v Košiciach rozsudkom z 27. augusta 2009 sp.zn. 1 Co 173/2008 rozsudok súdu prvého stupňa v zamietajúcej časti potvrdil. V časti o zastavení konania o zaplatenie 4 840,- Sk a postúpení veci S. p., ako aj vo výroku o trovách konania rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a v rozsahu zrušenia vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, pretože mal za to, že rozhodnutie o nároku na náhradu škody vo výške nevyplatených rodinných prídavkov patrí do právomoci súdu. K ostatným uplatneným nárokom žalobcu uviedol, že keď bol pracovný pomer skončený platne, nárok z pracovnoprávneho vzťahu, za ktorý by v konečnom dôsledku zodpovedala žalovaná 1/ voči tejto žalovanej neobstojí ani ako nárok na náhradu škody, ktorú voči nej žalobca uplatňoval. Pokiaľ súd prvého stupňa žalobu ohľadne tohto nároku zamietol s poukazom na rozhodnutie zamestnávateľa o neospravedlnenej neprítomnosti v práci, v nadväznosti na ukončenú práceneschopnosť, aj odvolací súd poukázal na to, že táto otázka bola posudzovaná ako základ pre rozhodnutie v konaní o neplatnosť výpovede, kde táto skutočnosť bola považovaná za preukázaný výpovedný dôvod (porušenie pracovnej disciplíny). Právoplatný rozsudok súdu je záväzný pre účastníkov a pre všetky orgány (§ 159 ods. 2) a tak ani pre účely tohto konania to už nemožno hodnotiť inak. Uplatnený nárok ani ako nárok na náhradu škody neobstojí, pretože chýba jedna zo základných náležitostí zodpovednosti za škodu – porušenie právnej povinnosti na strane zamestnávateľa. Porušenie právnej povinnosti tak chýba nielen vo vzťahu k nároku súvisiacemu s nevyčerpanou dovolenkou, ale aj vo vzťahu k nároku uplatnenému ako strata na zárobku. Odvolací súd, pokiaľ voči žalovanej 1/ bola žaloba ohľadne týchto nárokov zamietnutá, považoval rozhodnutie súdu prvého stupňa za správne. Odvolací súd za vecne správne považoval aj rozhodnutie súdu prvého stupňa o zamietnutí žaloby voči žalovanej 2/, keď sa stotožnil s jeho závermi o premlčaní nároku na náhradu

škody (§ 22 ods. 1 zák. č. 58/1969 Zb.). Súdu prvého stupňa uložil v konečnom rozhodnutí rozhodnúť o trovách celého konania.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu (v potvrdzujúcej zamietajúcej časti) podal dovolanie žalobca. Prípustnosť dovolania vyvodzoval z ustanovenia § 237 písm.f/ O.s.p. Odňatie možnosti pred súdom konať videl v tom, že odvolací súd vo veci nenariadil odvolacie pojednávanie a neumožnil mu predložiť ďalšie návrhy na dokazovanie. Ako dovolací dôvod uvádzal nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom (§ 241 ods. 2 písm.c/ O.s.p.). Mal za to, že nezákonným postupom žalovaných 1/ a 2/ mu vznikla škoda, lebo od X. do X. bol nezamestnaný, nemal žiadny príjem, ktorý mal naposledy ako r., nemohol sa uplatniť na trhu práce, pričom bol živiteľom rodiny a mal vyživovaciu povinnosť, naviac sa staral o zdravotne ťažko postihnutého syna. Poukázal na to, že v priebehu konania sa voči žalovanej 1/ domáhal náhrady škody podľa § 18 zák. č. 58/1969 Zb., čo vyplýva z jeho písomného podania a tiež z jeho prednesu na pojednávaní 7. mája 2008. Nesúhlasil so záverom odvolacieho súdu o premlčaní jeho nároku voči žalovanej 2/. V tejto súvislosti poukázal na písomné podanie z 28. februára 1991, kedy rozšíril žalobu na Federálne Ministerstvo dopravy a spojov Praha a podaním z 11. mája 1997 upresnil označenie žalovanej 2/ na Slovenskú republiku, zastúpenú Ministerstvom dopravy spojov a verejných prác SR. Navrhol rozsudok odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

Žalované 1/ a 2/ v písomných vyjadreniach považovali dovolanie žalobcu za nedôvodné.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.), po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), skúmal najskôr to, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním (§ 236 a nasl. O.s.p.) a bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) dospel k záveru, že dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, voči ktorému takýto opravný prostriedok nie je prípustný.

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol rozsudkom. V zmysle ustanovenia § 238 O.s.p. platí, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, vydanému v tejto procesnej forme, je prípustné, ak je ním napadnutý zmeňujúci rozsudok (§ 238 ods. 1 O.s.p.) alebo rozsudok potvrdzujúci rozsudok súdu prvého stupňa, avšak len vtedy, ak odvolací súd v jeho výroku

vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože po právnej stránke ide o rozhodnutie zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 (§ 238 ods. 3 O.s.p.).

V danej veci rozsudok odvolacieho súdu nevykazuje znaky rozsudku uvedeného v § 238 ods. 1 a 3 O.s.p., pretože nejde o zmeňujúci, ale potvrdzujúci rozsudok, vo výroku ktorého odvolací súd nevyslovil, že je dovolanie proti nemu prípustné a nejedná sa ani o rozsudok, ktorým by bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ktorým by súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4. Dovolanie nie je prípustné ani podľa ustanovenia § 238 ods. 2 O.s.p. z dôvodu, že dovolací súd vo veci doposiaľ nerozhodoval.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 veta druhá O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 písm.a/ až g/ O.s.p., dovolací súd sa ďalej zaoberal otázkou, či nie je daná prípustnosť dovolania v zmysle tohto zákonného ustanovenia, teda či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, spôsobilosť byť účastníkom konania, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípad absencie návrhu na začatie konania, hoci bol podľa zákona potrebný, prípad odňatia možnosti účastníkovi pred súdom konať a rozhodovania vylúčeným sudcom, či konania súdom nesprávne obsadeným. Existencia niektorej z vyššie uvedených väd však dovolacím súdom nebola zistená.

Žalobca v dovolaní tvrdil, že postupom odvolacieho súdu mu bola odňatá možnosť konať pred súdom v zmysle ustanovenia § 237 písm.f/ O.s.p. tým, že odvolací súd konal bez nariadenia pojednávania a neumožnil mu predložiť ďalšie dôkazy.

V zmysle ustanovenia § 214 ods. 2 O.s.p. v znení platnom od 15. októbra 2008 odvolací súd môže o odvolaní rozhodnúť aj bez nariadenia pojednávania, ak nejde o niektorý z prípadov uvedených v odseku 1 tohto ustanovenia, teda ak nejde o prípad, kedy je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie (rozhodnutie o tejto otázke však patrí v zmysle § 120 ods. 1 O.s.p. výlučne odvolaciemu súdu a nie účastníkom konania), alebo ak súd prvého stupňa rozhodol podľa § 115a bez nariadenia pojednávania, alebo ak to vyžaduje dôležitý

verejný záujem. Pretože odvolanie v predmetnej veci bolo podané 12. októbra 2009, t.j. za účinnosti novely Občianskeho súdneho poriadku vykonanej zákonom č. 384/2008 Z.z. a nešlo o žiaden z prípadov vyplývajúcich z § 214 ods. 1 O.s.p., odvolací súd bol oprávnený podľa odseku 2 tohto ustanovenia rozhodnúť o odvolaní bez nariadenia pojednávania a sám bol oprávnený posúdiť, či doplní dokazovanie alebo nie.

Na základe uvedených skutočností dovolací súd postupoval v zmysle príslušných zákonných ustanovení, pri prejednávaní veci procesne nepochybil a svojím postupom žalobcovi neodňal možnosť konať pred súdom podľa § 237 písm.f/ O.s.p.

Pokiaľ ide o námietky uvedené v dovolaní žalobcu spočívajúce v nesprávnom právnom posúdení veci, tieto by bolo možné preskúmať len v tom prípade, ak by dovolanie bolo prípustné, nakoľko dovolací dôvod v zmysle § 241 ods. 2 písm.c/ O.s.p., ak by aj bol daný, sám osebe nezakladá prípustnosť dovolania, preto sa dovolací súd týmito námietkami nezaoberal.

Nakoľko prípustnosť dovolania v danom prípade nemožno vyvodiť z ustanovenia § 238 O.s.p. a v dovolacom konaní neboli zistené ani dôvody prípustnosti uvedené v ustanovení § 237 O.s.p., Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalobcu podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm.c/ O.s.p. ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný, odmietol. Pritom riadiac sa právnou úpravou dovolacieho konania, nezaoberal sa napadnutým rozsudkom odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

O náhrade trov dovolacieho konania rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm.c/ O.s.p. (s použitím analógie) v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p., keď v súvislosti s dovolacím konaním neboli dané dôvody pre použitie odseku 2 tohto ustanovenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 28. júla 2010

JUDr. Eva Sakálová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová